

ressò mont-roigenc

MARTÍ ROM A LA FILMOTECA A LA SESSIÓ CATALÀ-ROCA / JOAN MIRÓ (I ALGUNS “PER QUÈ?”)

Martí Rom
www.martirom.cat

06-10-2022

En el marc de l'Any Català-Roca es va fer, el dimarts 4 d'octubre, a la Filmoteca de Catalunya una sessió dedicada a les pel·lícules que Francesc Català-Roca va realitzar sobre l'obra de Joan Miró. Es van projectar: “Miró Osaka” (1970), “Miró 73. Teles cremades” (1973), “Mural de ceràmica IBM” (1978) i “Mori el Merma. Miró-Claca” (1978).

La presentació de la sessió va anar a càrrec de Laura Terré, comissària de l'Any Català-Roca, i Marko Daniel, des del 2018 director de la Fundació Miró de Barcelona.

Posteriorment a la projecció hi va haver una taula rodona, moderada per Laura Terré, en la què hi van participar Joan Gardy Artigas (col·laborador de Miró en les seves obres de ceràmica), Joan Baixas (amb el grup “Claca” i la supervisió de Miró, va fer l'espectacle “Mori el Merma”, 1977), Andreu Català (fill de Català-Roca), i un servidor com especialista en l'obra de Català-Roca i Joan Miró.

L'any 1989, amb el company J. M. García Ferrer, vàrem escriure el primer llibre dedicat al rellevant fotògraf Català-Roca. A més, vaig realitzar el documental “Francesc Català-Roca: Apunts” que va obtenir el Premi al millor documental que atorgava la Generalitat.

Per l'altra banda, és evident que sóc un especialista reconegut en Miró i l'únic que ha publicat dos llibres sobre la relació de Miró amb Mont-roig: “Joan Miró i Mont-roig: pal de ballarí (1911-1929)” (Arola Editors, 2012) i “Joan Miró i Mont-roig: el xiscle de l'oreneta (1930-1983)” (Arola Editors, 2018). També he realitzat dos documentals: “D'un roig encès: Miró i Mont-roig” (1979) i “Mont-roig: tornaveu mironià” (2002). En el primer Miró parla de Mont-roig i en el segon són persones del poble que el van tractar que parlen de Miró.

Per altra banda, també he publicat un llibre i un documental (2005) dedicats a Joan Gardy Artigas.

I, finalment, també vaig ser l'autor del llibre “Laberint Claca (Teatre de la Claca)” (1986), on Joan Baixas parlava dels seus projectes.

Per acabar-ho d'adobar, jo vaig ser qui el 1992 va proposar fer aquells “Ninots mironians” de Mont-roig pel Centenari Miró de 1993. Ja n’havia parlat amb en Joan Baixas el 1986, quan preparàvem aquell llibre, de la possibilitat que algun cop poguessin tenir a Mont-roig un ninots a la manera dels de “Mori el Merma” (1977). El dia de la inauguració dels “Ninots mironians” de Mont-roig, el 22 de juliol de 1993, Joan Baixas deia (també es va lliurar el programa de mà amb la seva dissertació): “Un bon dia d’aquest hivern passat apareix a casa meva en Josep Miquel Martí Rom, proposant de refer els ninots del Merma. Jo havia tancat el cicle mironià i no volia ni sentir parlar d’encetar-lo de nou. Però, certament aquest és un xicot tossut i amb la il·lusió dels seus ulls i la promesa d’una bona colla de mont-roigencs que hi estaven engrescats, hi vaig caure de quatre potes...”.

Els “Ninots mironians” van estar acollint els visitants del “Centre Miró” (per cert, 78.011 visitants del 2005 a inicis del 2018) fins que, en el context del primer assetjament que va patir el “Centre Miró” per part de l’equip de govern de l’Ajuntament de Mont-roig, del desembre de 2010 al maig de 2011, es va produir la retirada dels “Ninots mironians”. Fou el dijous 28 d’abril de 2011. Aquests “Ninots” s’havien fet en el si dels actes del Centenari Miró, constaven en el

programa d’actes publicat per la Generalitat i tenien la conformitat, aleshores, de la família Miró.

Amb tots aquests antecedents de llibres i documentals sobre Català-Roca, Joan Gardy Artigas, Joan Baixes (“Claca”) i, fonamentalment, Joan Miró, era lògic que jo estigués en aquella taula rodona.

Casualment, dues setmanes enrere, a Mont-roig, se’m va vetar incomprendiblement a participar en aquell emotiu acte “Paisatges i retrats” (17 de setembre). També hi vaig trobar a faltar algú de “cal Romàtic”. D’igual manera que hi havia fills de personatges relacionats amb Miró i Mont-roig.

Tampoc l’Ajuntament i/o Mas Miró m’havien convidat a participar en la sèrie d’actes que s’han fet pel centenari del quadre “La masia”. Si, en canvi, ho han fet a d’altres estudiosos de Miró, però cap d’ells és especialista sobre la relació del pintor amb Mont-roig. Crec que per alguns d’aquests especialistes haurà estat la primera vegada que trepitjaven aquesta terra. Dient-ho educadament: ho coneixien d’oïdes.

Tampoc mai m’han demanat permís per projectar “D’un roig encès: Miró i Mont-roig” (1979). Úniques imatges audiovisuals que hi ha sobre l’homenatge del poble de Mont-roig (29 d’abril de 1979) i també úniques on Miró parla extensament sobre Mont-roig. Aquest documental ha estat passat varies vegades per TV3, per diversos museus i institucions del món i televisions europees. Però a Mont-roig no en volen saber res d’ell.

Anem una mica enrere, crec que, a hores d’ara, cal explicar que des de l’Ajuntament de Mont-roig se’m va prohibir, expressament, que anés a la inauguració del Mas Miró

aquell 20 d'abril de 2018, quan, si no hagués estat pel meu treball, des del 1979, i després pel dels companys que vàrem muntar el "Centre Miró" el 2005, molt probablement no s'hauria estès pels mitjans de comunicació i el públic en general el coneixement que hi ha sobre la relació de Miró i Mont-roig.

I, una mica més enrere, jo vaig ser qui l'agost de 1992 va avisar l'Ajuntament d'aleshores que calia moure's per organitzar actes pel previst Centenari Miró de 1993. No en tenien coneixement. A més, d'aquells "Ninots mironians" vaig proposar de fer un itinerari Miró a Mont-roig. Vaig copsar que no hi havia gaire interès. De fet, tot i que també va constar com a realitzat al programa del Centenari de la Generalitat, no es va realitzar fins tres anys després, el 1996, i com a conseqüència de la continuada pressió que hi hagué per part de l'Associació de Veïns Muntanya Roja.

Un altre cop, rere aquest conjunt d'informacions hi ha implícits una sèrie de "per què?".

Per què ha passat i estan passant aquestes coses?.

Addenda

Al Mas Miró, quatre anys després de la seva inauguració, encara no hi cap llibre sobre la relació de Miró i Mont-roig. Per què? Els meus, els únics per ara, es van publicar el 2012 i 2018.